

17. listopadu 1991

Milí čtenáři !

Dnešní číslo je věnováno naší věrné čtenářce v Jaroměři, proto na začátku i na konci jediné ACA ! Dožívá se významného životního jubilea - 31 let ! Nepřinesli jsme zde zprávu o narození Petra Hrudky dne 31. července a Alžběty Šimsově dne 2. listopadu ! Tak ji tedy přinášíme ! A oběma rodičovstvům přejeme zdárný rozvoj potomstva a další úspěchy na půdě rodinné, společenské i politické pedagogiky ! Zpráv by mělo být mnoho, při nejmenším: O udělení Řádu T.G.Masaryka různým osobám - o účasti na Výroční shromáždění kvakerů v Bad Pyrmontu kousek za Krysařovým Hammeln a o návštěvě Ludvy a Giovany Cejpových v Hanoveru - o cestě do Ženevy počátkem října - o šimečologickém symposiu v Bratislavě a cestě s pí Chramostovou a p. Miletou do Prahy - o bonhoeffrologické konferenci v Janských Lázních - o komeniologickém kolokviu v Uherském Brodě. Kromě toho by jistě naše čtenářstvo zajímala přednáška o Marchajovi a jeho krásné sestřence Ester, přednáška o ymkařských odbojářích v Ymce a mnoho dalších. Zatím aspoň toto:

PANYCHIDA K 17. LISTOPADU

Dne 17. listopadu 1978 ve věznici na Borech přišel Olda Tomek na ranní nástup uplakaný a nevyspalý. "Modlil jsem se a vzpomínal celou noc za ty naše popravené." A některé jmenoval a vzpomínal na všechny. Vlastně mě to překvapilo a ohromilo. Sám bych si vzpomněl jenom na to, že ten den je Anince osmnáct let a díky tomu ji za pár dnů nepustili za mnou na náxxx větěvu! S úžasem jsem si uvědomil, jak svátek 17. listopadu může být pro někoho opravdu pádným důvodem k celonočnímu bdění a modlitbám, k životní bilanci i úvahám o utrpení a oběti a smyslu našeho společného, národního a společenského života.

Zvláštním důvodem byl 17. listopad zasut a znevážen. Například jméno Universita 17. listopadu neměla dobrý zvuk či jak se dnes říká image (čti imidž), tedy ruf. U nás doma však díky Aninčinu narození (tři dny po havárii o Stéblové) měl 17. listopad dobrý zvuk - který pak byl celostátně rozpovšehněn 17. listopadu 1989, kdy dozrál čas a ten pak trhl oponou. Ať žije 17. listopad a všichni a všechno, kdo se ten den narodili !

Co však s těmi, kdo byli vybráni v řadě ? (Olda Tomek stál vedle jednoho z nich - kdyby začali počítat o jednoho jinak... Byl vybrán i student Matoušek, jehož otcí pak kancelář říšského protektora zaslala omluvný list...). Co však s těmi, kteří zahynuli při bombardování ? Co se zastřelenými rukojmími ? Smrt někoho kdo padl v boji - ať již to byl Jan Palach, Jan Zajíc (setkal jsem se na Hradě s jeho rodiči, bratrem a sestrou) nebo nepochopitelně pozapomenutý Pavel Wonka - tam si nějak vložíme pomocnou koncepci ztrát a obětí a kontinuity národa, společnosti, lidstva, církve. Ale zastřelit každého desátého z náhodně zadržovaných (Dušan utekl) - je horzné a hlavně nám to nedává plnotučný smysl.

Můžeme mít výhrady k modlitbě za zesnulé - ale nemůžeme mít nepochopení pro evangelického kazatele Vincenta van Gogha, že se po důlním neštěstí ve sboru k tomu uchýlil, synodní rada ho suspendovala a on se dal na malování obrazů, v němž je zachycena krása stvoření i pokraj zoufalství nad smrtí a pomíjitelností, zoufalství které dává obrazům punc vytřeštěného vnímání přes barevné filtry.

Můžeme - a máme - výhrady k direktním modlitbám za mrtvé, ale kde jinde složit to břemeno smrti mladých lidí po posledním vzepětí pražských zástupů dne 28. října než v modlitbě ?

RÁD

Nejprve telefonovala paní profesorka Komárková, že má dostat rád a zda má jet. Řekl jsem že ano. Zda si myslím, že je to zástupné. Řekl jsem, že ano. Zda seženeu někoho spolehlivého, kdo ji přiveze a po slavnosti už opět odveze domů. Řekl jsem, že ano. Také mi řekla, že její lékař nemá nic proti tomu.

Rozřhvil jsem telefonní dráty a nakonec celá řada přátel byla ochotná jet, Pavel Kašpar získal i Mirka Maňáka, že by jel s ním. Pro případ mimořádných problémů.

Druhý den ráno volala paní profesorka, že poté, co odpověděla Hradu, že pojedě, že měla zlor noc a že je to nesmysl a abych se nezlobil, že to musím odříci a získat Ladislava Hejčánka, aby rád přebral. Řekl jsem, že se nezlobím a že všechno zařídím, že je to naprosto rozumné, aby nejezdila. Milena učelala rozbor, že dokud paní profesorka to rozhodovala, "bojovala", že byla fit, ale jakmile řekla ano, že to na ni "padlo". Však to všichni známe!

Takže stačilo odvolat ochotné šoféry, projednat to s Hedou, aby šel Ladislav a ovšem s hřáním "protokolem".

DRUHÉ KOLO

Po asi patnácti telefonech kolem Řádu pro paní profesorku, z něhož jsem měl nelíbenou radost a jakési očekávání, že byl proveden výběr na úrovni jsem si na chvíli lehl.

"Láš tam na telefonu rád in memoriam," hlásila mi Milena. Později mi říkala, že jí ženský hlas sdělil, že se má někdo z rodiny dostavit k udělení Řádu in memoriam a že tam mají napsáno ThDr Jan Simsa. Na to prý odpověděla asi takto: "Můj muž je Jan, není ThDr. ale in memoriam nepadá v úvahu, já vám ho zavolám. To bude nejspíše pro jeho otce."

První dotaz me překvapil. "Vy jste byl s mým otcem v Bratislavě, že ? Já jsem dcera Zdenka Urbánka." - "Ano to byl. Nejdříve sluvil on a pak jsem se do toho pustil já. Až se mu ve dveře zavíraly oči, tak jsem ho nechal spát." - To byla slavnost na den výročí smrti Milana Šimečky.

"Můj otec říkal, že to bude pro vašeho otce. Znali se z předválečného Národního osvobození. Musíme to opravit, vy pro rád přijdete, že ? A na svůj rád si budete moci počkat!" "Myslím, že nejlépe také až "in memoriam"-/, jsem odpověděl a nadiktoval adresu, kam mi mají poslat telegram, na který dostanu v pondělí 28. října v 18 00 při vstupu do Vladislavského sálu příslušnou pozvánku a místáku atd.

"MCI bys zavolat Janě", pravila Milena. "Je-li to pro táťka, bylo by na místě, aby rád převzala ona. Hned jsem volal do Košíř, doma byl Láda, když jsem mu celou věc vylíčil, tak se smál a slíbil, že to Janě řekne. Jak se pak ukázalo, jak to slyšela, odebrala se k holiči. Byl totiž pátek odpoledne.

(Jo, ještě jsem zapomněl poznamenat, že paní Jindra, roz. Urbánková, mi říkala, že volala Miloši Rejchrtovi a že má číslo od Jitky.)

V sobotu jsme měli jet do Litoměřic a já jsem psal kázání s přípravou na Večeři Páně. Na text "On dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé..."

TŘETÍ KOLO

V sobotu přišel telegram pro mne se sdělením, že mi prezident republiky udělil (propůjčil) Řád T.G.Masaryka a že se mám dostavit v 18.00 na Hrad k jeho převzetí. Ani zmínka o "in memoriam". Volal jsem tam a tentokrát mluvil s šéfem protokolu. Uvedl jsem mu, že volám proto, že jsem dostal telegram, ale že se domnívám, že podle sdělení z pátku jde o Řád pro mého zesnulého otce a že chci uvést adresu své sestry, kam má být poslat nový telegram.

"Nikoliv, to je pro vás", pravil úřední hlas. "Ale já nejsem ThDr a myslím, že je namístě, aby řád byl propůjčen mému otci, jak se domnívá i rektor Urbánek." Rekl jsem rektor, protože jednak rektor AMU je a za druhé to působí při úředním jednání lépe.

Úřední hlas se šel podívat do lejster. Vrátil se a rozhodně pravil: "Ne, je to řád pro vás. Vzpomínám si na odůvodnění, o němž se jednalo, účast v Chartě atd." - "To by snad odpovídalo, ale ThDr nejsem a mé pochybnosti trvají." Hlas zpřísňel: "Ale přijdete v pondělí na Hrad?" "To víte, že jako ukázněný občan a členář Havlíčka přijdu." Hlas se upokojil a zdvořile - na obou stranách jsme rozhovor skončili.

Referoval jsem Mileně. "Pochybnosti ale trvají. Ze všeho je patrné, že nejsou dost kompetentní a přípravu slavnosti fofrují na poslední chvíli, ačkoliv, kdy bude 28. října se ví nejméně rok napřed. "Musíš zavolat Janě," pravila Milena. Dovolal jsem se těsně před odchodem na nádraží (šli jsme stejně, díky mému omylu a převádění hodin z 13 na dvě hodiny, respektive obráceně, o hodinu později). Láďa pravil: "Jana ale byla už u holiče!" Vyložil jsem celou věc Janě, která pravila: "Musíš tam jít ty. Bude-li to pro tatínka, tak to převezmeš ty. Bude-li to pro tebe, tak budeš po ruce. A holiče jsem stejně už dávno potřebovala."

A jeli jsme do Litoměřic.

ČTVRTÉ KOLO

V neděli jsem se vrátil do Prahy a v pondělí jsem potkal u svatého Václava Ivana Medka, jemuž jsem svou starost svěřil. On měl řečnit a řečnil ještě před Ladislavem Hejdánkem, Jiřím Suchým a řeholníkem Štampachem. Po manifestaci k 28. říjnu a za udržení společného státu jsem odjel na Hrad, od tramvaje jsem šel se synovcem a prasynovcem biskupa Gojdiče, jehož utýrali v Leopoldově v roce 1960, starší muž byl v klerice.

Ivan Medek mi řekl - ale to bylo až potom. Při prezentaci se mi paní Jindra omluvila s tím, že to byl její omyl. Ovšem nahlédl jsem do seznamu, kde na čísle 95 (bylo 104 vyznamenaných) byl jeden Šimsa škrtnut a připsán Jan Šimsa jako číslo 105. Opět jsem upozorňoval na to, že nejsem ThDr, příslušný úředník pravil, že to opravili a že to zůstalo jen na místence (ač ta měla nové číslo 105. Ivan Medek mi pak pravil, že za nic nemůžeme, že jsme si nic nežádali a že je na nás jen, abychom to unesli. Velmi mi to pomohlo - a nejen mně, jak ještě uslyšíte.

Společnost byla velmi pestrá. Setkal jsem se s Jindřichem hrabětem Kolowratem a jeho synem. Ten před týdnem odletěl do USA a tam měl telegram, že má přijít 28.X. na Hrad. Znal jsem ho ze setkání v Ymce, pamatoval si mého otce a stýká se se Slávou Kohákem. Je mu 94 let. Měl jsem pocit, že na šlendrián pracovníků odboru pro řády doplatil opravdu hodně, ač je to čilý milionářský stařík. Objevil se i Ladislav Hejdánek, poděvil se, že jsem již komusi referoval o jeho řeči na Václavském náměstí.

VLASTNÍ SLAVNOST

se týkala 28. října a udílení Řádů bylo její součástí. Vladislav-

ský sál je velmi hezký, uspořádání bylo trochu patetické, ale bylo milé. Je jsem mohl důkladně pohovořit s řeholní učitelkou, jeptiškou Bernardettou Pánčiovou, která mi vykládala nejen o své službě, o své práci, o zájezdech s vizitkami a jinými nemocnými do francouzských Lourd, ale také o svých pracovních potedách s Matkou (=Pannou Marií).

Nakonec mi dala přívěsek, docela malou "kapičku" z modrého skla, do něhož byla zalita podoba tváře "Matky Páně". Druhou si připravila, aby ji věnovala Václavu Havlovi. Když mu ji předávala (byla těsně přede mnou) tak přívěsek upadl na zem. To byl také důvod, proč se od nás kamera zdánlivě "odvrátila", ve skutečnosti to přehodil ten, kdo dělala "mixáž" na kameru, která mířila na ostatní vyznamenávané. Měl jsem přívěs k (nebo p. Jiří Křížem) zvednout, ale Havel byl rychlejší. Podle mne to měli vysílat jako příklad pro mládež geneti, aby věděla, že když starší dáme něco upadne, že se mladý muž shýbne a zvedne to, i když je t.č. hlavou státu. Navíc si Havel myslel, že udělal chybu on - ale on new děl, že mu při podávání ruky zároveň předává přívěsek.

Já jsem z nervozity po podání ruky tiše poznamenal: "Ale ten doktorát jste mi udělili navíc". Havel se lekl, že zase udělal něco špatně (Píkal Battěk, že je to jeho trýpení, že si pořád myslí, že něco dělá špatně), ale když viděl, že se šklebím, tak se usmál. No, byl jsem poslední.

Pokud jde o sestru Bernardettu (1924, tak jí také nebylo 70!) tak měla nejdřív trápení, že je to nepříjemné, aby přijímala řád. Vyprávěla jak se o tom radila s arcibiskupem Janem Chrysostomem Korcem, který jí řekl, že bude prezentovat církev a službu svého řádu, že to není "osobní sláva", již se kdysi zřekla. Já jsem jí řekl, že jí to může pomoci v té starosti a práci pro ty postižené.

Pak jsem přivolał Ivana Mecka, který jí to vložil pěkně po "katolicku", obsahově řekl vlastně to co mně, ale přidal, že je třeba ocenit, že se nyní vyznamenává i taková služba a práce, jakou dělá sestra Bernardetta s ostatními, které z toho budou mít jistě radost, což se ostatně později potvrdilo, měla jako dodatek malou sestřičku (novičku ?).

Také jsem jí představil Miro Kusého, který jí to vložil krásně pěknou slovenčinou, že je pěkné, že má takové skromné mínění o sobě (pokoru), ale že "nahore" vědí, proč jemu to oba dostali. To nahore chápal asi jako Havla a spol., ale sestřička byla zvláště Kusým snad že to bylo slovensky upokojena.

Druhá její starost byla, že nedokla Havlovi, že je to až z kříž z Lourd. Vytáhl jsem pak za rukáv z hloučku dr Karla Jana Schwerzenberga a řekl jsem mu: "To sestřička věnovala panu prezidentovi přívěsek a teď se trápí tím, že mu neřekla, že je z Lourd." "Spolehněte se, že to zařídím a sestřičku upokojte, já ti panu prezidentovi povím..!"

Chvilími jsem měl opravdu takovou radost - spíše tak nějak nadšenost, že patří k těm mrtvým, kteří to dostali in memoriam i k živým. Seznámil jsem se Janem Vladislavem, vyprávěl moc pěknou vzpomínku na svého tatínka, co pro něho znamenal a jak vlastně ho orinetoval pro celý život tím, že mu, neznámému studentovi poslal balíček francouzských knížek di Poličky a on je za války všechny přeložil a když pak nemohl studovat fyziku, tak se stal francouzsky překladačem z francouzštiny. Se Zdenkem Urbánkem jsem si začal tykat. Eda Kriseová mě seznámila s ročník Janu Zajíce a jeho sourozenci, bratrem a sestrou. Mluvil jsem s Battěkem, Jiřím Müllerem, seznámil jsem se s Janem Langgšem, s celou řadou slovenských hostů, některé jsem také představil dr Anně Masarykové. Domů jsem jel s dr Milanem Uhlem, jeho šofér mě zavezl až k domu.

V noci mě pak přece jen dost mrzelo, že nebyl řád udělen tatínkovi. Ale o tom všem v příštím čísle. Všechny Vás zdraví
Jas
alias tatínek